

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0215U001074

Державний реєстраційний номер: 0110U001346

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-01-2015

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Вивчення морфології, систематики та біостратиграфічне значення ссавців пізнього міоцену, пліоцену і плейстоцену України та основі колекційних матеріалів Палеонтологічного музею ННПМ НАН України

Початок етапу: 01.2010

Закінчення етапу: 12.2014

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний науково-природничий музей НАН України

Код за ЄДРПОУ: 19020229

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 234-38-51

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 54, м. Київ, Київська обл., 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442396594

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 6340.4

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Морфосистематичний та біостратиграфічний аналіз ссавців пізнього міоцену, пліоцену і плейстоцену України на основі колекційних матеріалів Палеонтологічного музею ННПМ НАН України

Назва роботи англійською:

Morphosystematic and biostratigraphic analysis of the Late Miocene, Pliocene and Pleistocene mammals of Ukraine on the basis of collections of the Palaeontological Museum of NMNH of NAS of Ukraine

Реферат українською:

Робота присвячена вивченню морфології, систематики, філогенетичних зв'язків і біостратиграфічного поширення ссавців пізнього міоцену – плейстоцену України, а також дослідженню ультраструктури емалі зубів окремих вимерлих і сучасних видів зайцеподібних та гризунів. Проведено морфологічний опис представників рядів Insectivora, Rodentia, Carnivora, Cetacea та Artiodactyla. З'ясовано, що в оріктоценозах сарматського і понтичного віку присутні 23 видових форми комахоїдних з родин Erinaceidae, Talpidae і Soricidae, внаслідок чого встановлено стратиграфічне положення ряду місцезнаходжень (Фрунзовка 2 та ін.). Описано нові для науки таксони підродини гризунів Murinae: *Iramys* Nesin, 2013; *Apodemus alae* Nesin, 2011; *Orientalomys pidoplichkoi* Nesin, 2013; *Rhagapodemus ucrainicus* Nesin, 2013; *A. gorafensis* Nesin, 2013. Вперше охарактеризовано ультраструктуру емалі зубів *Prolagus*, *Ochotona*, *Sciurus*, *Trogontherium*, *Dipoides*, *Castor*, *Anomalomys*, *Plios Pala*, *Spalax*. Встановлено, що структура емалі є надійною видоспецифічною морфологічною ознакою у представників Lagomorpha і Rodentia. Підтверджена видова самостійність позднеміоценового кита *Cetotherium riabinini*, уточнені видовий та родовий діагнози. Доведено, що кит *Eocetus* sp. належить до родини Protocetidae, а не до Basilosauridae. Висловлено припущення, що сучасний лісовий бізон *B. bison athabasca*, є єдиним представником колись єдиної популяції *B. priscus*, що живе нині. Морфосистематичський аналіз псових пліоцену України показав, що *Vulpes praecorsac* є найдавнішою лисицею Євразії, а *Vulpes odessana* відноситься не до *Vulpes*, а до невідомого раніше таксону родової групи. Порівняння морфології черепа і зубної системи представників підродин Hyaeninae та Percrocutinae підтвердило, що однією з ключових тенденцією в еволюції цих гієнід стало придбання зигзагоподібної мікроструктури зубної емалі, аналогічної такій у кісткоруйнівних борофагін. Результати роботи можуть бути використані при вирішенні питань морфології, систематики та еволюції дрібних і великих ссавців неогену – плейстоцену України, а також біостратиграфії та кореляції континентальних відкладів Євразії.

Реферат англійською:

The work is devoted to the study of the morphology, taxonomy, phylogenetic relationships and biostratigraphic distribution of the Late Miocene – Pleistocene mammals of Ukraine, as well as the study of the ultrastructure of the enamel of the teeth of extinct and modern species of lagomorphs and rodents. A morphological description of the members of the order Insectivora, Rodentia, Carnivora, Cetacea and Artiodactyla was carried out. It was found that in oryctocoenoses (Sarmatian-Pont) 23 species of insectivorous (Erinaceidae, Talpidae and Soricidae) are present, as result the stratigraphic position of some locations was identified. Ultrastructure of the teeth enamel of *Prolagus*, *Ochotona*, *Sciurus*, *Trogontherium*, *Dipoides*, *Castor*, *Anomalomys*, *Plios Pala*, *Spalax* was first described. It is confirmed that the structure of enamel is a reliable species-specific morphological feature for representatives of Lagomorpha and Rodentia. New for science taxa from Murinae: *Iramys* Nesin, 2013; *Apodemus alae* Nesin, 2011; *Orientalomys pidoplichkoi* Nesin, 2013; *Rhagapodemus ucrainicus* Nesin, 2013; *A. gorafensis* Nesin, 2013 were described. Validity of the Late Miocene whale *Cetotherium riabinini* was confirmed. It was found that the whale *Eocetus* sp. belongs to the family Protocetidae. *Vulpes praecorsac* from the Pliocene of Ukraine is one of the most ancient Eurasia foxes, *Vulpes odessana* relates to previously unknown genus-group taxa. It is confirmed that in the evolution of Hyaeninae and Percrocutinae zigzag tooth enamel microstructure occurs. Comparison of the skull and

dentition morphology of these subfamilies shows similarity to those of borofagin representatives. It is suggested that modern forest bison *Bison athabasca* is the only living representative now from the united population of *B. priscus*. The results can be used in dealing with the morphology, systematics and evolution of small and large mammals of Neogene–Pleistocene of Ukraine, as well as, in biostratigraphy and correlation of the continental deposits of Eurasia.

Індекс УДК: 56:591;562/569, 569:[591.4+551.7]"6235+624/627"(477)

Коди тематичних рубрик: 38.31.23

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Крахмальна Тетяна Вікторівна

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Статті по Морфологічний опис представників рядів Insectivora, Rodentia, Carnivora, Cetacea та Artiodactyla. З'ясовано, що в оріктоценозах сарматського і понтичного віку присутні 23 видових форми комахоїдних з родин Erinaceidae, Talpidae і Soricidae, внаслідок чого встановлено стратиграфічне положення ряду місцезнаходжень.

Назва НТП англійською: A morphological description of the members of the order Insectivora, Rodentia, Carnivora, Cetacea and Artiodactyla was carried out. It was found that in oryctocoenoses (Sarmatian-Pont) 23 species of insectivorous (Erinaceidae, Talpidae and Soricidae) are present, as result the stratigraphic position of some locations was identified.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: монографії, статті та публікації

Галузь застосування: 73.10.1

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Робота присвячена вивченню морфології, систематики, філогенетичних зв'язків і біостратиграфічного поширення ссавців пізнього міоцену – плейстоцену України, а також дослідженню ультраструктури емалі зубів окремих вимерлих і сучасних видів зайцеподібних та гризунів. Описано нові для науки таксони підродина гризунів Murinae: Iramys Nesin, 2013; Apodemus alae Nesin, 2011; Orientalomys pidoplichkoi; Rhagapodemus ucrainicus; A. gorafensis dives (Nesin, 2013). Вперше охарактеризовано ультраструктуру емалі зубів Prolagus, Ochotona, Sciurus, Trogontherium, Dipoides, Castor, Anomalomys, Plios Pala, Spalax. Структура емалі є надійною видоспецифічною морфологічною ознакою у представників Lagomorpha і Rodentia. Результати роботи можуть бути використані при вирішенні питань морфології, систематики та еволюції дрібних і великих ссавців неогену – плейстоцену України, а також біостратиграфії та кореляції континентальних відкладів Євразії.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: не визначено

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: установи НАН України, природничі музеї

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.: 0

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.: 0

Очікуваний термін окупності (років):-

Додаткова інформація: --

IX. Бібліографічний опис

Видано 132 публікації, з яких 3 монографії. Основні публікації по темі: 1. Несин В.А. Неогеновые Murinae (Rodentia, Muridae) Украины. - Сумы: Университетская книга, 2013. - 175 с. 2. Крохмаль А.И., Рековец Л.И. Местонахождения мелких млекопитающих плейстоцена Украины и сопредельных территорий. - Киев: LAT&K, 2010. - 350 с. 3. Rzebik-Kowalska B., Nesin V. A. Erinaceomorpha and Soricomorpha (Insectivora, Mammalia) from the Late Miocene of Ukraine. - Krakow: Drukarnia Kolejowa, 2010. - 61 p. 4. Несин В.А. Новый вид мышей (Rodentia, Muridae) из позднего миоцена Украины // Вестник зоологии. - 2011. - № 5. - С. 469-472. 5. Гольдин П., Звонок Е., Крахмальная Т. Новые материалы "Eocetus" sp. (Mammalia: Cetacea) из эоцена Украины // Геолог Украины. - 2012, № 3 (39). - С. 104-113. 6. Gol'din P., Zvonok E., Rekovets L., Kovalchuk A., Krakhmalnaya T. Basilotritus (Cetacea: Pelagiceti) from the Eocene of Nagornoe (Ukraine): new data on anatomy, ontogeny and feeding of early basilosaurids // Comptes Rendus Palevol. - 2014. - 13. - P. 267-276. 7. Ivanoff D.V., Wolsan M., Marciszak A. Brainy stuff of long-gone dogs: A reappraisal of the supposed Canis endocranial cast from the Pliocene of Poland // Naturwissenschaften. - 2014 - 101 (8). - P. 645-651. 8. Kovalchuk O.M. A new extinct carp fish species (Teleostei, Cyprinidae) from the Late Neogene of Southeastern Europe // Vestnik Zoologii. - 2014. - 48, No. 5. - P. 411-418. 9. Rosina V.V., Semenov Y.A. New taxa of vespertilionid bats (Chiroptera, Mammalia) from the Late Miocene of Ukraine // N. Jb. Geol. Paläont. Abh.. - 2012. Bd. 264, № 3. - P. 191-203. 10. Krotova O., Logvinenko V., Snizhko I. Bison utilization at the Amvrosievka camp site // University of Utah Press. - 2014. - P. 231-255. 11. Vasilyan D., Bohme M., Chkhikvadze V.M., Semenov Yu. A. and Joycea W.G. A new giant salamander (Urodela, Pancryptobranchia). from the Miocene of Eastern Europe (Grytsiv, Ukraine) // Journal of Vertebrate Paleontology. - 2013. - 33 (2). - P. 301-318. 12. Gol'din P., Startsev D., Krakhmalnaya T. The anatomy of a late Miocene baleen whale Cetotherium riabinini, from Ukraine // Acta Palaeontologica Polonica. - 2014. - 59, 4. - P. 795-814. 13. Rekovets L., Stanislav ?erm?k, Olexandr Kovalchuk, Valentin Prisyazhniuk, Dariusz Nowakowski. Vertebrates from the Middle Pleistocene locality Lysa Gora 1 in Ukraine // Quaternary International. - 2013. - xxx. - P. 1-11. 14. Логвиненко В. М. Млекопитающие из раскопок двухапсидного храма XII ст. возле г. Алушты // Древности Семидворья. Двухапсидный христианский храм в урочище Еди-Евлер: материалы и исследования". Археологический альманах № 29. - Донецк: Издательство "Донбасс", 2012. - С. 100-120. 15. Рековец Л. И., А. И. Крохмаль. Стратофенетические уровни в развитии полевок (Arvicolidae, Rodentia) // Палеонтологічні дослідження в удосконаленні стратиграфічних схем фанерозойських відкладів: зб. наук. праць ІГН НАНУ. - К., 2012. - С. 133-135.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Ємельянов Ігор Георгійович

Перелік осіб-виконавців

Іванов Дмитро Вадимович

Логвіненко Віталій Миколайович

Несін Валентин Антонович

(к. б. н.)

Рековець Леонід Іванович

Семенов Юрій Олексійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Телефон

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

